

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/1576,**26. juuni 2017,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 540/2014 seoses ELi tüübikinnituse nõuetega sõiduki helihoiatussüsteemile****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 540/2014 mootorsõidukite ja varusummutussüsteemide mürataseme kohta, millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 70/157/EMÜ, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 8 teist lõiku ja artiklit 9,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) nr 540/2014 on sätestatud ELi tüübikinnituse nõuded uutele M-kategooria (reisijate veoks ettenähtud sõidukid) ja N-kategooria (kaupade veoks ettenähtud sõidukid) sõidukitele seoses nende müratasemega. Nimetatud määruses on sätestatud ka meetmed, mis käsitlevad hübriidelektri- ja elektrisõidukite helihoiatussüsteemi ja on suunatud vähem kaitstud liiklejate hoiatamiseks.
- (2) Pärast vaiksete maanteeõidukite tüübikinnitust käsitleva UNECE eeskirja nr 138 vastuvõtmist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi 168. istungil 8.–11. märtsil 2016, tuleks läbi vaadata määruse (EL) nr 540/2014 VIII lisa, et täpsustada sõiduki helihoiatussüsteemi nõudeid, mis käsitlevad heli tüüpi ja helitugevust, heli tekitamise meetodit, katkestuslülitit ja seisva sõiduki heli.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ ⁽²⁾ I lisa kohane teabedokument, mis käsitleb sõiduki ELi tüübikinnitust seoses lubatud müratasemega, ja ELi tüübikinnitustunnistuse addendum tuleks läbi vaadata, et võtta arvesse sõiduki helihoiatussüsteemi täpsustatud nõudeid.
- (4) Sõiduki helihoiatussüsteemiga varustatud hübriidelektri- ja elektrisõidukitele tüübikinnituse andmiseks on asjakohane kehtestada katsenõuded sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatava heli miinimumtaseme suhtes edasiliikumisel ja tagurdamisel ning helisageduse muutuse suhtes.
- (5) Määrust (EL) nr 540/2014 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (6) Võttes arvesse, et määrus (EL) nr 540/2014 hakkas kehtima 1. juulil 2016 ning et seda ei saa täielikult kohaldada ilma käesolevas määruses sisalduvate VIII lisa muudatusteta, peaks käesolev määrus jõustuma niipea, kui võimalik,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Määruse (EL) nr 540/2014 muutmine**

Määrust (EL) nr 540/2014 muudetakse järgmiselt.

1) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) 1. liitesse lisatakse järgmine punkt 12.8:

„12.8. Sõiduki helihoiatussüsteem

12.8.1. Sõidukitüübi tüübikinnitusnumber seoses müratasemega UNECE eeskirja nr 138 kohaselt ⁽¹⁾⁽¹⁾ ELT L 158, 27.5.2014, lk 131.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta (raamdirektiiv) (ELT L 263, 9.10.2007, lk 1).

või

12.8.2. Täielik viide katsetulemustele sõiduki helihoiatussüsteemi helitaseme mõõtmisel vastavalt määrusele (EL) nr 540/2014 ⁽¹⁾;

b) 2. liites muudetakse addendum'it järgmiselt:

i) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3. Sõiduki helihoiatussüsteem on paigaldatud: jah/ei ⁽¹⁾“;

ii) lisatakse järgmine punkt 4:

„4. Märkused .....“

2) VIII lisa asendatakse käesoleva määruse lisaga.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 26. juuni 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

_____

LISA

„VIII LISA

SÕIDUKI HELIHOIATUSSÜSTEEMI KÄSITLEVAD MEETMED

I JAOTIS

Käesolevas lisas sätestatakse hübriidelektri- ja elektrisõidukite helihoiatussüsteemi käsitlevad meetmed.

- I.1. Olenemata punktide 2a ja 2b kohaldatakse II jaotise sätteid sõiduki helihoiatussüsteemi suhtes, mis on paigaldatud:
- a) mis tahes tüüpi sõidukisse, mis on saanud tüübikinnituse enne 1. juulit 2019;
  - b) mis tahes uude sõidukisse, mille aluseks on punktis a osutatud sõidukitüüp, enne 1. juulit 2021.
- I.2. III jaotise sätteid kohaldatakse sõiduki helihoiatussüsteemi suhtes, mis on paigaldatud:
- a) mis tahes tüüpi sõidukisse, mis on saanud tüübikinnituse enne 1. juulit 2019, kui tootja seda soovib;
  - b) mis tahes uude sõidukisse, mille aluseks on punktis a osutatud sõidukitüüp;
  - c) mis tahes tüüpi sõidukisse, mis on saanud tüübikinnituse 1. juulil 2019 või hiljem;
  - d) mis tahes uude sõidukisse, mille aluseks on punktis c osutatud sõidukitüüp;
  - e) mis tahes uude sõidukisse 1. juulil 2021 või hiljem.

II JAOTIS

II.1. Süsteemi toimimine

Kui sõidukile on paigaldatud helihoiatussüsteem, peab see vastama punktide II.2 ja II.3 nõuetele.

II.2. Töötingimused

a) Heli tekitamise meetod

Sõiduki helihoiatussüsteem peab automaatselt tekitama heli sõiduki minimaalses kiirusvahemikus alates sõitma hakkamisest kuni kiiruseni umbes 20 km/h ning tagurdamise ajal. Kui sõidukil on sise põlemismootor, mis töötab eespool nimetatud kiirusvahemikus, siis ei teki helihoiatussüsteem heli.

Kui sõidukil on olemas tagurdamise eest hoiatav helihoiatusseade, siis ei pea sõiduki helihoiatussüsteem tagurdamisel heli tekitama.

b) Lülitid

Sõiduki helihoiatussüsteem varustatakse sõiduki juhi jaoks kergesti ligipääsetava lülitiga, mis võimaldab süsteemi sisse- ja väljalülitamist. Sõiduki taaskäivitamisel valib sõiduki helihoiatussüsteem vaikimisi sisselülitatud asendi.

c) Heli nõrgenemine

Sõiduki helihoiatussüsteemi helitugevust võib sõiduki kasutamise ajal vähendada.

II.3. Heli tüüp ja helitugevus

- a) Sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatav heli peab olema pidev heli, mis teavitab jalakäijaid ja teisi liiklejaid kasutatavast sõidukist. Heli peaks sõiduki liikumisest selgesti märku andma ja sarnanema müraga, mida tekitab samasse kategooriasse kuuluv sise põlemismootoriga sõiduk.
- b) Sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatav heli peab andma arusaadavalt märku sõiduki käitumisest, nt helitugevuse või muude omaduste automaatse muutumisega vastavalt sõiduki kiirusele.
- c) Sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatav heli ei tohi ületada ligikaudset mürataset, mida samade tingimuste korral tekitab M₁-kategooriasse kuuluv sarnane sise põlemismootoriga sõiduk.

III JAOTIS

III.1. Süsteemi toimimine

Sõiduki helihoiatussüsteem peab vastama punktide III.2–III.6 nõuetele.

III.2. Töötingimused

a) Heli tekitamise meetod

Sõiduki helihoiatussüsteem peab automaatselt tekitama heli sõiduki minimaalses kiirusvahemikus alates sõitma hakkamisest kuni kiiruseni umbes 20 km/h ning tagurdamise ajal. Kui sõidukil on sisepeõlemismootor, mis töötab eespool nimetatud kiirusvahemikus, siis ei teki sõiduki helihoiatussüsteem heli.

Sõidukid, mille üldine müratase vastab UNECE eeskirja nr 138 ⁽¹⁾ punkti 6.2.8 nõuetele lubatud hälbeaga + 3 dB(A), ei pea olema varustatud sõiduki helihoiatussüsteemiga. UNECE eeskirja nr 138 punktis 6.2.8 esitatud nõudeid 1/3 oktaavriba kohta ja UNECE eeskirja nr 138 punktis 6.2.3 esitatud nõudeid sageduse muutuse kohta vastavalt nimetatud eeskirja punkti 2.4 definitsioonile („Sageduse muutus“) kõnealuste sõidukite suhtes ei kohaldata.

Kui sõidukil on olemas tagurdamise eest hoiatav helihoiatusseade, siis ei pea sõiduki helihoiatussüsteem tagurdamisel heli tekitama, tingimusel et tagurdamisel tekitatav heli vastab UNECE eeskirja nr 138 punkti 6.2 teises lõigus ja punktis 6.2.2 esitatud nõuetele.

Tüübikinnituse saamiseks esitatud sõidukitüübi tekitatavat müra mõõdetakse vastavalt UNECE eeskirja nr 138 3. lisas ning punktides 6.2.1.3 ja 6.2.2.2 sätestatud meetoditele.

b) Lüliti

Sõiduki helihoiatussüsteem võib olla varustatud mehhanismiga, mis võimaldab juhil süsteemi töö katkestada („pausifunktsioon“) ning on sõiduki juhile sisse- ja väljalülitamiseks kergesti ligipääsetav. Pausifunktsiooni olemasolul peab sõiduki helihoiatussüsteem sõiduki taaskäivitamisel vaikumisi sisse lülituma.

Peale selle peab pausifunktsioon vastama UNECE eeskirja nr 138 punkti 6.2.6 nõuetele.

c) Heli nõrgenemine

Sõiduki helihoiatussüsteemi helitugevust võib sõiduki liikumise ajal vähendada. Sel juhul peab sõiduki helihoiatussüsteemi helitase vastama UNECE eeskirja nr 138 punkti 6.2.8 nõuetele.

III.3. Heli tüüp ja tugevus

- a) Sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatav heli peab olema pidev heli, mis teavitab jalakäijaid ja teisi liiklejaid liikuvast sõidukist. Heli peab andma arusaadavalt märku sõiduki käitumisest, nt helitugevuse või muude omaduste automaatse muutumisega vastavalt sõiduki kiirusele. Heli peab sarnanema müraga, mida tekitab samasse kategooriasse kuuluv sisepeõlemismootoriga sõiduk.

Kohaldatakse järgmisi reegleid:

- i) kui heli tekitatakse sõiduki liikumise ajal, peab sõiduki helihoiatussüsteemi heli vastama UNECE eeskirja nr 138 punktide 6.2.1.1, 6.2.1.2, 6.2.1.3, 6.2.2.1, 6.2.2.2 ja 6.2.3 nõuetele (olenevalt sellest, milline neist on asjakohane);
  - ii) sõiduk võib tekitada heli seismise ajal vastavalt UNECE eeskirja nr 138 punktile 6.2.4.
- b) Sõiduki tootja võib näha ette juhi võimaluse valida mitme erineva heli vahel, mis peavad vastama UNECE eeskirja nr 138 punktis 6.2.5 esitatud nõuetele.
- c) Sõiduki helihoiatussüsteemi tekitatav heli ei tohi ületada ligikaudset mürataset, mida samade tingimuste korral tekitab M₁-kategooriasse kuuluv sarnane sõiduk, millel on sisepeõlemismootor. Lisaks kohaldatakse UNECE eeskirja nr 138 punkti 6.2.7 nõudeid.
- d) Punkti 2a teise lõigu sätetele vastava sõiduki üldine müratase ei tohi ületada ligikaudset mürataset, mida samade tingimuste korral tekitab M₁-kategooriasse kuuluv sarnane sõiduk, millel on sisepeõlemismootor.

⁽¹⁾ ELT L 9, 13.1.2017, lk 33.

III.4. Katserajale esitatavad nõuded

Kuni 30. juunini 2019 võib katseraja nõuetele vastavuse kontrollimisel UNECE eeskirja nr 138 3. lisa punkti 2.1.2 kohaselt kohaldada standardit ISO 10844:1994 alternatiivina standardile ISO 10844:2014.

III.5. Tüübikinnitustunnistus

Sõiduki tootja esitab ELi tüübikinnitustunnistusega koos järgmised dokumendid:

- a) UNECE eeskirja nr 138 punktis 5.3 osutatud teatis, mis vastab selle eeskirja 1. lisa esitatud näidisele;
- b) katsetulemustele sõiduki helihoiatussüsteemi helitaseme mõõtmisel käesoleva määruse kohaselt.

III.6. Märgistus

Sõiduki helihoiatussüsteemi iga osa peab kandma järgmist märgistust:

- a) tootja kaubanimi või kaubamärk;
- b) eriomane tunnusnumber.

Märgistus peab olema kustumatu ja selgesti loetav.“
